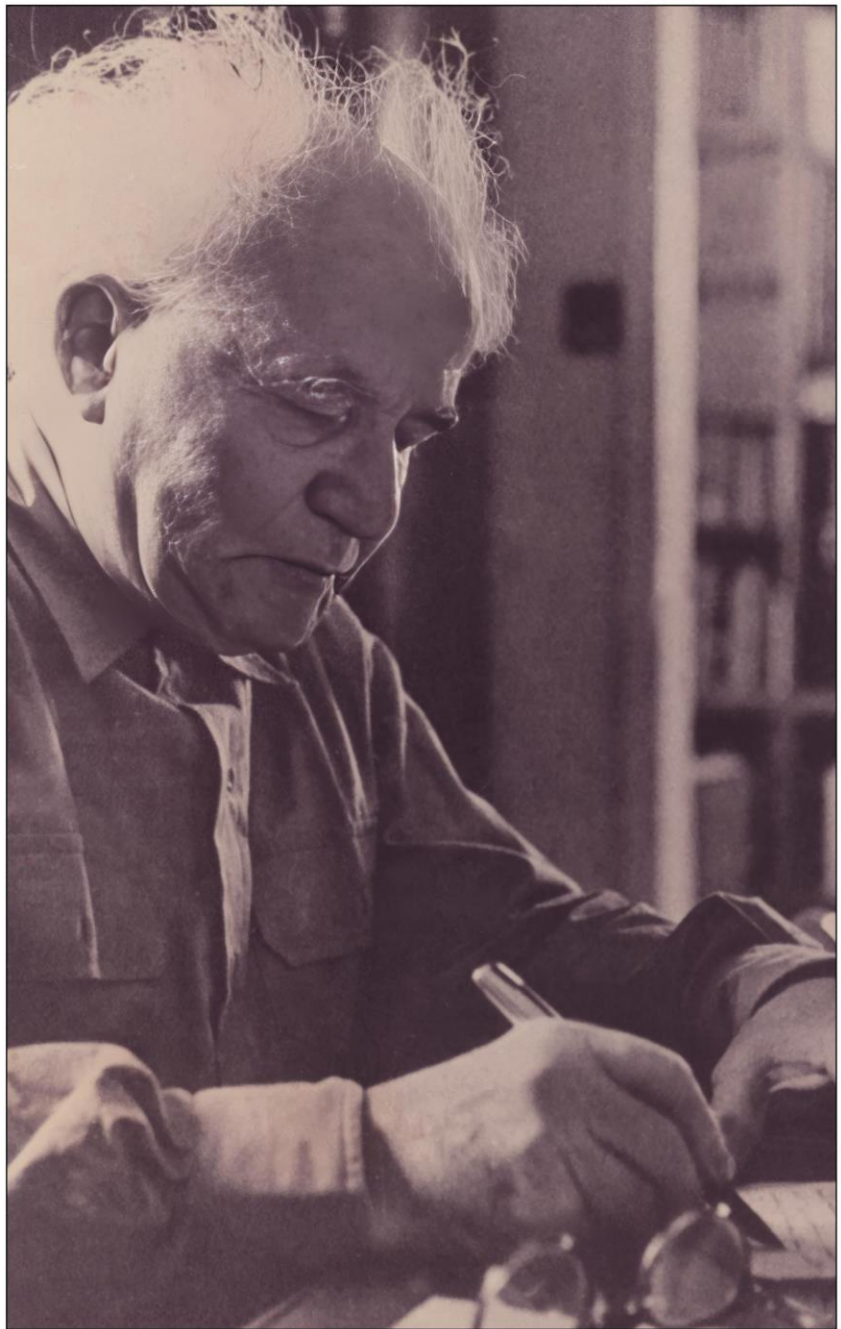

זחל

בן - גוריון

לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

עבר

הווה

מה יש בבית בן-גוריון?

מרכז תרבותי

מרכז מנהיגותי

מרכז חינוכי

רגע של התבוננות לעתיד

חול
בן-גוריון
לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

בית
בן-גוריון
בתל-אביב

אות בן-גוריון

ממלכתיות, דמוקרטיה וחיים בשותפות **הֵילְכוּ שְׁלוֹשָׁתָם יַחְדָּיו?**

חז"ל
בן-גוריון
לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

מהי ממלכתיות?

"תודעה
אזרחית
משותפת"

"ביצוע החזון הציוני פירושו להפוך אבק-עם פורח, נעדר צביון עצמי, מחוסר דבק פנימי ומשולל אחיזה ממשית - לחטיבה לאומית ממלכתית מעורה בקרקע, בעבודה ובתרבות לאומית; ומהפכה עצומה זו בחיי עם לא תיתכן בלי פעולה חינוכית רבתי, אשר תפתח בעם החושים הלאומיים שנשתתקו בגולה, אשר תטפח בו את הרצון הקיבוצי שנתרופף ונתפורר בנכר, אשר תנחילהו את הלשון העברית שנשתכחה ממנו ואשר תכשירהו למאמצים חלוציים ולתמורה הגדולה ביסודות חייו והצפויה לו בארץ שישוב אליה. **כי לא בהוויתו הגלותית ישוב העם העברי לארצו.** לא תיתכן בארץ זו עליה עממית רחבה משתרשת בארץ מבלי מעבר העולים מהווי הכלכלי הקלוקל שבגולה להווי משקי בריא ומתוקן של עם מעורה בכל ענפי העבודה והמלאכה בכפר והעיר. לא תיתכן תרבות עברית מחודשת בלי הנחלת השפה להמוני העולים **ולא יתכנו סדרי חיים ממלכתיים של עם עומד ברשות עצמו בלי ליכוד קיבוצי הגלויות** לחטיבה תרבותית וחברתית אחת. כל אלה מחייבים את תנועתנו למאמץ חינוכי רק היקף לא רק בארץ אלה גם בגולה." (המדיניות החיצונית והפנימית של ההנהלה, 1934, משמרת, עמ' רפי)

תשובה משותפת לשאלה: **מה זה להיות אזרח במדינה?**

1

האדם הוא
חיה חברתית

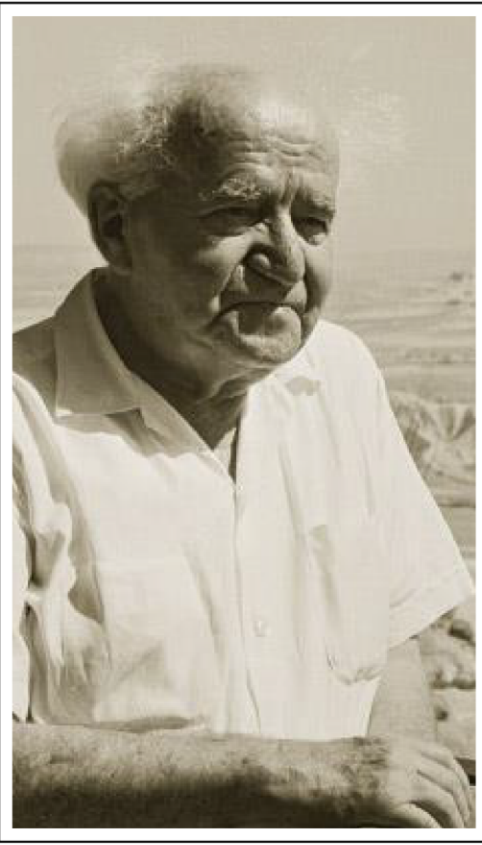
2

היסוד
והמטרה הם
האדם היחיד

3

אחריות

מהי תודעה אזרחית?

1

אי אפשר לנהל מדינה בלי להיות בעל/ת תודעת אזרחות, בטח כשמדובר בעם שאינו מורגל בתודעה כזו ורגיל לחיות כמיעוט במדינה שאינה שלו.

2

מוסדות ממלכתיים מבטאים את ההכרה שהחיים בחברה מסודרת ובעלת מרכז מרות יעיל, משמעותיים והכרחיים לפרט בחברה.

3

מוסדות ממלכתיים מבטאים את האינטרס הציבורי שהמדינה אמונה עליו. כך למשל, תכני הלימוד ודרכי ההתנהלות של בית ספר ממלכתי אמורים לשקף את מערכת הערכים של הציבור ולא של קבוצה או מגזר מסוים בחברה.

4

מוסדות ממלכתיים מבטאים את חובתה של המדינה לפעול בדרך אוניברסלית, והוגנת שאינה פוגעת בחירותו של הפרט בצורה שרירותית.

נח
בן-גוריון

לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

דמוקרטיה

"אנו שואפים למשטר שאין בו ניצול, אפליה, קיפוח, שיעבוד, שלטון איש באיש. משאת נפשנו היא חברה חדשה מושתתת על חירות ושוויון, ללא תחרות וניצול, אלא – אהבת הבריות ועזרה הדדית שהן הדבק הפנימי"

חיים בשותפות

"בתקופה זו של קיבוץ גלויות אסור לנו להכריע סופית בשאלות רוח וחברה גורליות השנויות במחלוקת בעם; עלינו למצוא פשרה המיוסדת על סובלנות, כבוד הדדי ועל חופש דת ומצפון ומניעת כל כפיה דתית ואנטי-דתית."
מתוך: צירופו של הרב י. מ. טולידנו לממשלה. תשובת ראש הממשלה. (שאלות ותשובות).
בתוך: דברי הכנסת, כנסת שלישית, מושב רביעי, ישיבה 547
כרך 25, עמ' 437

הערכים שלובים, משלימים ומזינים זה את זה

חנה
בן-גוריון

למערכות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

דמוקרטיה

מטרת החינוך האזרחי לדמוקרטיה על פי תפיסת האות היא להטמיע את ארבעת מאפייני הליבה של החינוך לדמוקרטיה:

1. מחויבות לחוזה הדמוקרטי

2. מחויבות לשוויון ולזכויות אדם

3. כבוד בין קבוצות

4. זהות ואתוס דמוקרטיים

חזון
בן-גוריון

לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

דמוקרטיה

**על בסיס מושג זה נבקש לראות כיצד בתי הספר מקדמים את ערכי הליבה
בחיי היום-יום ואל-מול אתגרי האומה:**

ידע

הקניית ידע והטמעת המודעות והאחריות לערכים דמוקרטים.

ערכים

ערכי השוויון בפני החוק והשוויון בכלל, זכויות אדם ואזרח, כבוד האדם.

מיומנויות

פיתוח מיומנויות של מעורבות אזרחית: גיבוש עמדה על בסיס ידע ועובדות,
אוריינות מדיה, חשיבה ביקורתית, מעורבות חברתית ואקטיביזם.

נח
בן-גוריון

לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

חיים בשותפות

מגוון הקהילות והזהויות במדינת ישראל הוא חלק מיופייה ומכוחה של המדינה.

**על בסיס מושג זה נבקש לראות בבתי הספר פעילויות המקדמות הכרות בין הקבוצות השונות
בחברה הישראלית הבאות לידי ביטוי בזרמי החינוך השונים (חילונים, דתיים, חרדים וערבים), כבוד
לזהויות השונות, קבלת השונות כנכס של כל חברה, ועיסוק בגזענות ומיגורה
(אין לכלול פעילויות חינוכיות**

העוסקות בסוגיות אחרות למשל – בעלי מוגבלויות, קשישים, יהדות התפוצות כדומה, אלא אם כן מדובר
לתחשתכם בהרחבה של תפיסת השותפות לממדים נוספים- אך לא חלופיים).

חז"ל
בן-גוריון

לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

ממלכתיות

ממלכתיות, על פי תפיסת האות, מבקשת לפתח בקרב כל מי שחי במדינת ישראל תודעה אזרחית משותפת, הקושרת בין החברות השונות ומבקשת מהן יחד, להפוך לחברה אזרחית ישראלית החיה במדינה דמוקרטית המבוססת על סולידריות חברתית ושימת טובת הכלל לצד שמירה על זכויות אדם.

בחברה זו מתקיימת הדדיות בין המדינה לפרט ועל האזרחים להיות פעילים ומעורבים. חברה ממלכתית מבוססת על שוויון זכויות גמור ומלא, גם שוויון אזרחי ופוליטי וגם שוויון דתי ולאומי בלי

יוצא מן הכלל

ובלי הבדל גזע, דת ומין.

על בסיס מושג זה, נבקש לראות בבתי הספר פעילויות שמפתחות את ראיית טובת הכלל וקידום

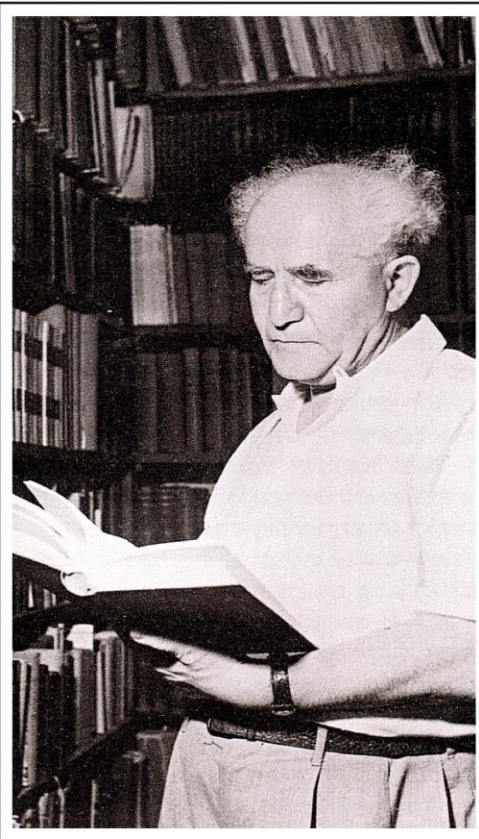
האינטרס המשותף של כלל הקבוצות בחברה. נרצה לראות פעילות שמעודדת אמון במוסדות

המדינה, לצד פיתוח חוש ביקורתי-אזרחי

נח
בן-גוריון

לממלכתיות, דמוקרטיה, וחיים בשותפות
לשנת 2026 תשפ"ו

שאלות למחשבה

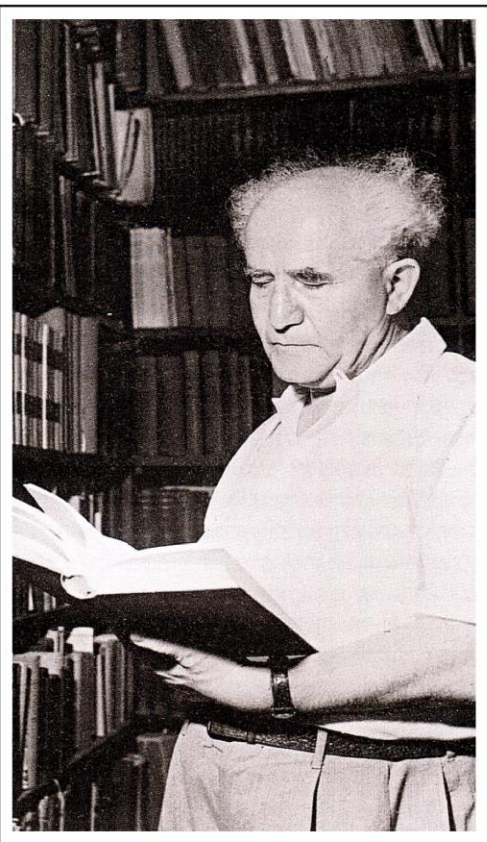
תחושות אישיות ביחס לערך הזה....

מה חשוב לי שבבית הספר (תלמידים, מורים וצוות)
ילמדו על הערך הזה, מה יבינו עליו?

אילו דברים שקיימים היום בבית הספר מממשים היום את הערך הזה? - פעילות
לימודית, חברית, טקסים, טיולים, חוקים, מסורות ועוד:

מה חסר לבית הספר בהקשר של האות הזה?

חלומות על יוזמות שונות שהייתי רוצה שיהיו בבית הספר בהקשר לערך הזה...

שאלות?

אתר בית בן-גוריון
bg-house.org.il

ליצירת קשר ופרטים נוספים
שחר בז'רנו- רכזת הפרס
050-8828612
Prasben-Gurion@bg-house.org